

Veronica Henry

*Echte liefde vind je
in de boekhandel*

De liefde voor lezen brengt Emilia
meer dan boeken alleen...

ISBN 978-90-225-7919-0
ISBN 978-94-023-0775-7 (e-book)
NUR 302

Oorspronkelijke titel: *How to Find Love in a Bookshop*
Vertaling: Willeke Lempens
Omslagontwerp: CD-Rob Design, naar een ontwerp van Sidonie Beresford-Browne
Omslagbeeld: © Brian Roberts / istockphoto
Zetwerk: CeevanWee, Amsterdam

© 2016 Veronica Henry
© Nederlandse vertaling 2017 Meulenhoff Boekeryj bv, Amsterdam

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Ik draag dit boek op aan mijn geliefde vader
William Miles Henry
1935-2016

Proloog

februari 1983

Als je het hem een jaar geleden had gezegd, had hij je nooit geloofd. Dat hij met een baby in een kinderwagen in een lege winkel zou staan, serieus overwegend om er een bod op te doen.

Met die kinderwagen had hij geboft. Vanaf het moment dat hij de advertentie voor een garageverkoop in een chic gedeelte van Noord-Oxford had zien staan, móést hij er, koopjesjager als hij was, gaan kijken. Het stel had twee heel jonge kinderen, maar ging naar Parijs verhuizen. De kinderwagen was bijna ongebruikt en van het type waar je de koningin nog achter zou verwachten (of liever gezegd, haar kindermisje). De vrouw vroeg er slechts vijf pond voor. Julius wist zeker dat het ding veel meer waard was, dat ze puur uit vriendelijkheid zo weinig vroeg. Maar als de gebeurtenissen van de afgelopen tijd hem iets hadden geleerd, dan was het wel dat je vriendelijkheid beter met beide handen kon aangrijpen – voordat iemand weer van gedachten veranderde. Dus had hij de wagen gekocht en hem zorgvuldig gepoetst (ook al leek hij al erg schoon), waarna hij er een nieuw matrasje en dekentjes voor had gekocht. En voilà: het perfecte nestje voor zijn waardevolle vrachtje, tot ze begon te lopen.

Wanneer gingen baby's eigenlijk lopen?

Het had geen zin om het aan Debra te vragen – zijn verstrooide, zweverige moeder, die woonde in een naar patchoeli geurend appartement in een souterrain aan Westbourne Grove en wier herin-

neringen aan zijn kindertijd op zijn zachtst gezegd vaag waren. Zo kon Julius volgens haar op zijn tweede al lezen, een sterk verhaal dat hij niet echt geloofde. Hoewel het ook best waar zou kunnen zijn: hij kon zich immers niet herinneren dat er ooit een tijd was geweest waarin hij dat nog niet kon. Lezen was voor hem zoiets als ademen. Maar voor opvoedkundig advies kon en wilde hij niet op zijn moeder vertrouwen. Hij bedacht vaak dat het een wonder was dat hij zijn kindertijd ongeschonden was doorgekomen. Regelmatig had ze hem 's avonds alleen gelaten in zijn ledikantje, terwijl zij naar het café op de hoek ging. 'Ach, wat kon er nou gebeuren?' zei ze later tegen hem. 'Het was maar een uurtje.' Misschien verklaarde dat wel waarom hij tegenover zijn dochter zo beschermend was. Hij vond het al moeilijk om haar heel even de rug toe te moeten keren.

Hij keek weer naar de kale muren om hem heen. De geur van vocht was niet te missen en vocht was een ramp; de trap naar de tussenverdieping was zo verrot dat hij er niet eens op mocht. Maar de twee erkerramen aan weerszijden van de deur lieten een parelmoerachtig licht binnen, dat het honingkleurige eikenhout van de vloerplanken en het rijk versierde plafond benadrukte. In het neerdownerelende stof leek het wel een andere wereld; een spookwinkel die stond te wachten tot er iets gebeurde – een gedaanteverandering, een vernieuwing, een wedergeboorte.

'Oorspronkelijk was het een apotheek,' zei de makelaar. 'Daarna werd het een antiekzaak. Nou ja, antiek... je hebt nog nooit zo veel troep bij elkaar gezien.'

Eigenlijk zou hij eerst professioneel advies moeten inwinnen: een bouwkundig rapport laten opstellen, een offerte voor vochtwerende maatregelen aanvragen. Maar Julius voelde zich licht in het hoofd en zijn hart bonkte in zijn lijf. Het zat gewoon goed, dat wist hij. De twee verdiepingen erboven waren ideaal voor hem en de baby. Wonen boven de winkel.

Een boekwinkel.

Drie weken eerder was zijn zoektocht begonnen – bij het besluit

dat hij een radicale stap moest nemen om hem en zijn dochter een kans op een zo normaal mogelijk leven samen te geven. Hij had gekeken naar zijn ervaring, zijn capaciteiten, zijn inkomsten en de praktische kanten van het eenouderschap en was tot de conclusie gekomen dat er voor hem eigenlijk maar één optie was.

Vervolgens was hij naar de bibliotheek gestapt en had er een exemplaar van de Gouden Gids op tafel gelegd, met een gedetailleerde kaart van de omgeving ernaast. Hij had een kring van vijftwintig kilometer om Oxford getrokken en zich afgevraagd hoe het zou zijn om in Christmas Common, Ducklington of Goosey te wonen. Toen was hij in de gids alle boekwinkels langsgelopen en had elk stadje waar er al een zat doorgekruist.

Hij bestudeerde de lijst van overgebleven plaatsen: het waren er slechts zes. In de dagen daarna bracht hij met behulp van een ingewikkeld bustijdenschema aan elk van deze stadjes een bezoek. De eerste drie waren somber en doods, wat hem zo had ontmoedigd dat hij het hele plan bijna had laten varen. Maar iets aan de naam Peasebrook was hem bevallen, waardoor hij had besloten nog één onderzoek te doen voor hij zijn fantasie liet schieten.

Peasebrook lag midden in de Cotswolds, helemaal aan de rand van de cirkel die hij had getrokken: verder van Oxford wilde hij niet gaan. Hij stapte uit de bus en bestudeerde de hoofdstraat. Deze was breed, met aan weerszijden bomen en allemaal grappige scheve goudgele huizen. Er waren antiekwinkeltjes, een traditionele slager (met een konijn en een fazant buiten en dikke worsten in de etalage), een grote ouderwetse herberg, een paar aardige cafés en eet-huisjes en een kaaswinkel. Voor het gemeentehuis stond de Vrouwenbond spullen te verkopen: op een paar schraagtafels stonden enorme taarten waar de jam uit dreef, manden vol bemodderde groenten en potten met kruidachtige planten met lange donkerpaarse en gele bloemen.

Peasebrook gonsde van het leven, op een kalme maar weloverwogen manier, als bijen op een zomermiddag. Mensen stonden op straat met elkaar te praten, de cafés zaten gezellig vol, de kassa's

rinkelden overal: de mensen winkelden er met veel plezier. Er was een chic restaurant met een laurierboom voor de deur, waar je volgens de indrukwekkende menukaart in een glazen kastje nouvelle cuisine kon eten. Er was zelfs een piepklein theater, waar Het Belang van Ernst werd opgevoerd. Dat beviel Julius helemaal: hij was dol op Oscar Wilde en had zelfs een scriptie over deze auteur geschreven: De invloed van Oscar Wilde op W.B. Yeats.

Hij zag het toneelstuk dan ook als een belangrijk voorteken, maar wandelde nog even door voor het geval hij niet grondig genoeg had gekeken. Straks sloeg hij een hoek om en stuitte op iets wat hij hier niet aan wilde treffen. Nee, nu hij hier eenmaal was, in Peasebrook, wilde hij er dolgraag zijn thuisbasis van maken – hun thuisbasis. Het was hem een raadsel waarom zo'n leuk stadje geen boekwinkel had.

Immers: een plaats zonder boekwinkel was een plaats zonder hart.

Een boekwinkel kon het er alleen maar beter op maken, voor iedereen in Peasebrook. Iedereen die hij passeerde stelde hij zich voor als toekomstige klant. Hij zag het al helemaal voor zich. Hoe ze allemaal zouden binnenkomen en hem om advies zouden vragen. Hoe hij hun aankopen in een tas zou laten glijden en ieders voorkeuren en afkeren zou leren kennen. Hoe hij een boek voor een bepaalde klant opzij zou leggen, omdat hij wist dat het precies iets voor diegene was. Hoe hij ze zou zien rondneuzen en zou delen in hun vreugde als ze een nieuwe schrijver, een nieuwe wereld hadden ontdekt.

'Hoe zou de verkoper reageren op een scherp bod?' vroeg hij aan de makelaar.

Deze haalde zijn schouders op. 'U kunt het altijd proberen.'

'Er moet nog veel aan gedaan worden.'

'Daar is al rekening mee gehouden...'

Julius noemde zijn prijs. 'Dat is mijn enige bod. Meer kan ik niet betalen.'

Toen hij vier weken later het contract ondertekende, was hij toch

wel even beduusd. Daar stond hij dan: alleen op de wereld (nou ja, hij had zijn moeder natuurlijk nog, maar aan haar had je net zoveel als aan een theepot van chocolade), met slechts een baby en een boekwinkel. Toen die baby vervolgens haar grijphandje naar hem uitstak, gaf hij haar zijn vinger en dacht: hoe is het mogelijk? Het lot maakte inderdaad rare sprongen.

Stel dat hij niet had opgekeken, dat ene ogenblik nu alweer bijna twee jaar geleden? Stel dat hij met zijn rug naar de deur was blijven staan en gewoon was doorgedaan met het herordenen van de reisboeken, zodat zijn collega het meisje met het Rossetti-haar had geholpen...

Een halfjaar later, na weken vol stof en vuil, zagen, vegen en schilderen; rekeningen waarvan de tranen hem in de ogen waren gesprongen, ogenblikken van pure paniek en talloze leveringen, kon het bord bij de deur weer worden opgehangen. In donkerblauw en goud liet het iedereen weten dat hier Nightingale Boeken was gevestigd. Er was geen ruimte meer geweest voor de toevoeging 'verstrekkers van leesmateriaal voor de scherpzinnige lezer', maar dat was wat Julius was. Boekverkoper.

Een boekverkoper van de allerbeste soort.

1

Tweëndertig jaar later...

Wat doe je wanneer je zit te wachten totdat iemand is overleden? Wanneer je letterlijk naast diegene zit, op een plastic stoel die voor niemands achterste geschikt is, wachtend tot hij zijn laatste adem uitblaast – omdat er geen hoop meer is.

Niets leek gepast. Verderop in de gang was een ruimte met een tv, maar Emilia vond het nogal harteloos om ergens anders te gaan zitten. Bovendien hield ze niet echt van tv-kijken.

Ze breide niet, maakte geen wandkleden en loste geen sudoku's op.

Ze wilde ook geen muziek beluisteren, uit angst dat ze hem zou storen. Zelfs uit de beste hoofdtelefoons lekte immers nog gedreun. Al irritant in de trein, maar waarschijnlijk nog erger op je sterfbed. Ze wilde ook niet gaan zitten internetten op haar telefoon: dat leek haar de ultieme eenentwintigste-eeuwse onbeleefdheid.

En er was geen boek ter wereld dat haar op dit moment zou kunnen boeien.

Dus zat ze maar naast zijn bed en dommelde wat. Zo nu en dan schrok ze wakker, bang dat ze het moment misschien had gemist. Dan hield ze zijn hand een paar minuten vast. Hij lag droog, koel en bewegingloos in de hare. Na verloop van tijd werd hij zwaar en werd ze er droevig van, waarna ze hem teruglegde op het laken.

Dan dutte ze weer in.

Van tijd tot tijd brachten de verpleegsters haar een beker warme chocolademelk. Hoewel, warm: het was eerder lauw en ze wist bijna zeker dat er geen cacaoboon te pas was gekomen aan het bleke, lichtzoete waterige goedje.

De nachtlampjes in het kleine ziekenhuis brandden zwak en zetten alles in een ziekelijk gele gloed. De verwarming stond te hoog en het voelde alsof er geen lucht in de kleine kamer was.

Emilia keek naar de dunne spreij met het patroon van oranje en gele bloemen en de omtrek van haar vader eronder, zo stil en klein. Ze keek naar de weinige haren die nog over zijn schedel krulden en waar alle kleur uit was verdwenen. Zijn dikke haardos was een van zijn opvallendste kenmerken geweest. Hij woelde er altijd met zijn vingers doorheen als hij nadacht over wat hij iemand moest aanbevelen, wanneer hij bij een van de toontafels stond en probeerde te bedenken wat hij erop moest leggen of als hij aan de telefoon zat met een klant. Dat hoorde net zo bij hem als de lichtblauwe kasjmier sjaal die hij stug bleef dragen – tweemaal om de hals gewikkeld – ook al was hij aangevreten door motten. Zodra ze dat had gezien, had Emilia er korte metten mee gemaakt. Ze waren vermoedelijk binnengekomen via de dikke bruinfluwelen jas die zij de vorige winter bij de kringloopwinkel had gekocht. Ze voelde zich schuldig dat de beestjes hadden besloten zich te storten op het enige kledingstuk waaraan haar vader gehecht leek te zijn.

Op een gegeven moment had hij zich beklaagd over een of ander ongemak. Nou ja, het was niet echt klagen, want haar vader was geen zeurderig type. Zij had haar bezorgdheid geuit, maar die had hij met zijn gebruikelijke onverstoorbaarheid weggevuifd. Zonder er verder nog over te piekeren was ze op het vliegtuig naar Hongkong gestapt.

Tot dat telefoontje, vorige week, waardoor ze was teruggekomen.

‘Ik geloof dat u beter naar huis kunt komen,’ had de verpleeg-

ster gezegd. ‘Uw vader zal woedend zijn dat ik u heb gebeld, hij wil u niet ongerust maken, maar...’

Dat ‘maar’ had haar genoeg gezegd. Emilia was in het eerste vliegtuig naar huis gestapt.

Toen ze in het ziekenhuis aankwam had Julius gedaan alsof hij boos was, maar de manier waarop hij haar hand had vastgehouden, steviger dan ooit, vertelde haar alles wat ze weten moest.

‘Hij zit in de ontkenningfase,’ zei de verpleegster. ‘Hij is een echte vechter. Ik vind het zo erg. We doen alles wat we kunnen om het hem zo aangenaam mogelijk te maken.’

Emilia knikte en begreep het. Zo aangenaam mogelijk maken, niet in leven houden – aangenaam.

Hij leek nu geen pijn of ongemak meer te ervaren.

Gisteren had hij nog wat gelatinepudding gegeten: gretig had hij het lillende groene goedje van de lepel geslurpt. Ze kon zich voorstellen dat het prettig was voor zijn schrale lippen en droge tong. Het was alsof ze een vogel voerde, telkens wanneer hij zijn mond opende en zijn nek strekte om bij de lepel te komen. Na afloop was hij uitgeput van de inspanning weer gaan liggen. Het was het enige wat hij in dagen had gegeten. Hij leefde enkel nog op een ingewikkelde cocktail van pijnstillers en kalmeringsmiddelen, die met elkaar werden afgewisseld voor de beste palliatieve zorg.

Ze was dat woord gaan haten, ‘palliatief’. Het klonk onheilspellend en ze vermoedde dat het soms ook geen effect had. Zo nu en dan zag ze aan haar vader dat hij zich niet goed voelde. Dan wist ze niet of dat kwam door de pijn of doordat hij besepte wat er met hem aan het gebeuren was, maar ze wist wel dat de medicatie op die momenten haar werk niet deed. En ook al werd er dan altijd snel ingegrepen, het werkte nooit snel genoeg, wat haar op haar beurt weer pijn deed. Het was een oneindige cyclus.

En ook weer niet oneindig, want er zou wel een einde aan komen. Dat punt waren ze gepasseerd, het had geen zin meer om te hopen op herstel. Hoe optimistisch je ook in wonderen wilde geloven, dat was nu wel duidelijk.

Dus zat er niets anders op dan bidden voor een spoedig en barmhartig einde.

De verpleegster tilde haar vaders laken op, bestudeerde zijn voeten en streelde ze even zacht. De blik die ze Emilia daarop schonk, vertelde haar dat het nu niet lang meer zou duren. Zijn huid zag bleek en grauw, het vale grijs van een marmeren standbeeld.

Ze liet het laken weer zakken en wreef even over Emilia's schouder. Toen ging ze weer, want er viel niets te zeggen. Het was een kwestie van wachten. Ze hadden gedaan wat ze konden. Geen pijn, voor zover ze wisten. Een rustige omgeving, want met de intredende dood werd met gedempte eerbied omgegaan. Maar wie wist wat stervenden werkelijk wilden? Misschien hoorde Julius wel liever zijn favoriet Elgar door de speakers schallen of de herhaling van de scheepsberichten. Of misschien wilde hij liever de verpleegsters horen lachen en roddelen over met wie ze gisteravond waren wezen stappen en wat ze vanavond gingen koken. Misschien was afleiding van je naderende overlijden juist wel fijn.

Emilia vroeg zich af hoe ze hem, terwijl hij wegglipte, nog kon laten voelen dat ze van hem hield. Als ze haar hart uit haar borstkas kon rukken om het hem te geven, zou ze het zo doen. Deze fantastische man die haar het leven had geschonken, die haar leven was geweest en die haar ging verlaten.

Ze had tegen hem gefluisterd: herinneringen, anekdotes. Ze had hem verhalen verteld, zijn lievelingsgedichten voorgelezen. En ze had hem over de winkel verteld.

'Ik ga er namens jou voor zorgen,' had ze gezegd. 'Ik zal ervoor zorgen dat hij nooit zijn deuren zal hoeven sluiten, niet zolang ik leef. En ik zal hem nooit verkopen aan Ian Mendip, wat hij ook biedt. Want de winkel is het enige wat ertoe doet. Alle diamanten ter wereld zijn er niets bij. Boeken zijn waardevoller dan juwelen.'

Dat geloofde ze echt. Want wat had je nou aan een diamant? Een korte schittering. Een diamant fonkelde één seconde, een boek kon voor eeuwig fonkelen.